

Spis treści

Wstęp	9
1. Naukowe aporie wpływające na wieloznaczność rozumienia bezpieczeństwa	23
1.1. Refleksje nad istotą pojmowania bezpieczeństwa	25
1.2. Nauki o bezpieczeństwie jako dyscyplina naukowa	42
1.3. Kontekstowość pojęć w naukach o bezpieczeństwie	52
1.4. Architektura poznawcza teorii i koncepcji bezpieczeństwa	57
1.4.1. Teorie bezpieczeństwa	58
1.4.2. Tradycyjne modele bezpieczeństwa	67
2. Wielkowymiarowość zagrożeń egzystencji człowieka	77
2.1. Sfery zagrożeń bezpieczeństwa człowieka	80
2.2. Osobowościowe zaburzenia poczucia bezpieczeństwa	85
2.3. Wartości i antywartości w życiu człowieka	91
2.4. Konsekwencje bierności społecznej	103
2.5. Oksymoron pojęciowy – trybalizm a zjawisko hikikomorii	113
2.6. Patologie sprawowania władzy państwowej	118
2.7. Kryzys idei wielokulturowości	126
3. Edukacyjna przestrzeń kształtowania bezpieczeństwa człowieka – procesy i instytucje	135
3.1. Przestrzeń wykreowana w perspektywie pedagogicznej	137
3.1.1. Środowisko wychowania człowieka	140
3.1.2. Podmiotowość w przestrzeni edukacyjnej	146
3.1.3. Podmiotowość w kulturze bezpieczeństwa	153
3.2. Instytucjonalny wymiar przestrzeni edukacyjnej	158

3.2.1. Rodzina	159
3.2.2. Szkoła	164
3.2.3. Środowisko lokalne i grupa rówieśnicza	169
3.2.4. Zakład pracy	173
3.2.5. Uniwersytet Trzeciego Wieku	174
3.2.6. Środki masowego przekazu	178
3.2.7. Organizacje pozarządowe w kształtowaniu bezpieczeństwa człowieka	181
3.3. Dydaktyczna przestrzeń edukacji	185
3.3.1. Przestrzeń sytuacji dydaktycznych	189
3.4. Przestrzeń wirtualna obecności człowieka	193
4. Strategie i teorie uczenia się bezpieczeństwa – ujęcia teoretyczne i badawcze	201
4.1. Podstawowe pojęcia związane z teoriami uczenia się	204
4.2. Psychiczne atrybuty uczenia się człowieka	209
4.3. Strategie i style uczenia się	214
4.4. Teorie uczenia się w ujęciu retrospektywnym	222
4.4.1. Teorie klasyczne	223
4.4.2. Behawiorystyczne modele uczenia się	227
4.4.3. Uczenie się poprzez rozwiązywanie problemów	233
4.4.4. Konstruktywizm psychologiczny	237
4.4.5. Społeczne aspekty uczenia się	242
4.4.6. Struktury poznawcze i dyscyplinarne wiedzy	247
4.5. Teorie uczenia się w epoce cyfrowej	248
4.5.1. Konektywizm – uczenie się przez łączenie	248
5. Eksploracja przestrzeni bezpieczeństwa człowieka	257
5.1. Badawczy wymiar bezpieczeństwa – dynamika pola badań	259
5.2. Kształtowanie poczucia bezpieczeństwa człowieka – teoretyczny ogłąd zjawiska	275
5.3. Kształtowanie poczucia bezpieczeństwa – raporty z badań	286
6. Edukacja dla bezpieczeństwa wobec wyzwań społeczeństwa wiedzy	303
6.1. Edukacja i jej możliwości oddziaływania na człowieka	305
6.2. Edukacja wobec konieczności podejmowania ryzyka	312
6.3. Stymulatory i inhibitory działań transgresyjnych w edukacji	316

6.4. Edukacja wielostronna jako paradygmat nowoczesnego kształcenia	320
6.5. <i>Foresight</i> w edukacji jako przygotowanie człowieka do funkcjonowania w nieznannej przyszłości	325
6.6. W stronę edukacji konstruktywistycznej i kognitywistycznej	332
7. W kierunku transwersalności edukacji dla bezpieczeństwa – przestrzeń zmian	345
7.1. Transwersalność w prospektywnym oglądzie edukacji dla bezpieczeństwa	349
7.2. Transwersalne tendencje zmian w dydaktyce edukacji dla bezpieczeństwa	363
7.3. Transwersalność w praktyce działania nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa	371
Zakończenie	387
Bibliografia	397